

Bijlage 1
Ledentallen CPH, SDAP, NAS, NVV; kiezerstallen
CPH en SDAP; aantal abonnees de Tribune
(1909–1930)

	SDP/CPH				SDAP			NAS	NVV
	leden	abonnees	kiezers	%	leden	kiezers	%	leden	leden
1909	419	900			9.504			3.674	36.685
1910	500	1.057			9.980			3.454	40.660
1911	515	1.019			12.582			5.247	44.378
1912	511	925			15.667			6.180	52.195
1913	533	1.093			25.708			8.097	61.447
1914	525	1.266			25.609			9.697	84.261
1915	528	1.077			25.642			9.242	87.598
1916	557				24.018			10.510	99.511
1917	713				24.893			14.309	128.918
1918	1.089		31.043	2,3	27.093	296.145	22,0	23.068	159.449
1919	1.799	5.910			37.628			33.626	190.942
1920	2.431	5.836			47.870			51.570	247.748
1921	2.025	5.215			37.412			37.125	216.617
1922	1.904	5.317	53.664	1,8	41.472	567.769	19,4	31.391	217.467
1923	1.488	5.085			42.047			23.280	196.806
1924	1.568	4.683			41.230			13.759	180.340
1925	1.562	3.794	36.770	1,2	37.894	706.689	22,9	13.753	184.493
1926	1.500	3.186			41.221			13.615	190.179
1927	1.200	3.283			43.196			13.698	196.959
1928	1.400	2.987			46.169			14.250	203.042
1929	1.146	2.964	67.541*	2,0**	53.395	804.71	23,8	16.079	217.390
1930	1.100	3.657			61.162			17.361	251.487

Zie voor een verantwoording van de gegevens: Voerman en Wormer, 'De CPN in cijfers, 1909–1991', 166-169; Harmsen en Reinalda, *Voor de bevrijding van de arbeid*, 430; en Vorrink, *Een halve eeuw beginselstrijd*, 136.

* Inclusief 29.683 stemmen voor de CPH-CC.

** Inclusief 0,8% voor de CPH-CC.

Decodeertabel

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
2	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
3	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C	D
4	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
5	S	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
6	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C	D	E
7	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
8	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
9	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
o	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S

Bijlage 2

Decodeertabel cijferschrift Rutgers

De fragmenten in cijferschrift in de brieven van Rutgers aan Ström konden worden gedecodeerd naar analogie van de sleutel die de Zweed Sven Wäsström vond voor de lettercode die Ström in zijn brieven gebruikte (en waarover schrijver dezes kon beschikken dankzij de Zweedse historicus Alexander Kan). Het principe van deze code is dat de lettercombinatie (bijvoorbeeld cd, of qh) verwijst naar één letter in een matrix van een aantal horizontale, in alfabetische volgorde geplaatste rijen van letters. Elke rij begint op een andere plek in het alfabet. De aanvangsletter wordt bepaald door een verticaal, in de eerste kolom geplaatst woord.

De werking van deze code wordt hier verduidelijkt aan de hand van het geheimschrift dat Rutgers gebruikte. Zijn code was op hetzelfde beginsel gebaseerd, zij het dat hij in plaats van letters cijfers gebruikte. In de cijfercombinatie geeft het rechtercijfer de plaats van een letter weer in de alfabetische rij van letters. Het linkercijfer geeft de betreffende rij aan. De code '2/21 1/12 3/16 1/18 5/23 1/20 6/15 2/19 3/14' staat dus voor G.L. Trotter. Dit woord stond onderaan een brief aan Fritz [Ström], waarvan het overduidelijk was dat de afzender Rutgers [dat wil zeggen G.L. Trotter] was. Het aantal cijfercombinaties stemde overeen met het aantal letters uit de schuilnaam van de afzender en kon dus zo worden ontcijferd. De gevonden letters werden in een matrix geplaatst (zie de onderstreepte letters in de decodeertabel), waarna vervolgens de alfabetische rij ervoor en erna werd aangevuld (op dezelfde wijze als dat in Wäsströms tabel was gedaan). De rijen 1, 2, 3, 5 en 6 waren zo gevonden. Al snel bleek dat de in de eerste – verticale – kolom geplaatste beginletters van deze rijen deel uitmaakten van het woord 'Amersfoort', de woonplaats van Rutgers (zie de eerste kolom in de decodeertabel; in de door Wäsström ontrafelde lettercode van Ström was het bepalende beginwoord 'Stockholm', de woonplaats van Ström). Op deze wijze was de beginletter van de ontbrekende rijen bekend en kon de tabel verder worden ingevuld. Vervolgens konden met deze sleutel de brieven worden ontcijferd.

Bijlage 3

21 toelatingsvoorwaarden tot de Komintern

(Aangenomen op het tweede wereldcongres van de Komintern, Moskou, 1920)

1. Alle propaganda en agitatie moet een werkelijk communistisch karakter dragen en in overeenstemming zijn met het program en de besluiten der 3e Internationale. Alle *pers-organen* der partij moeten door *betrouwbare communisten* worden geredigeerd, die hunne toewijding voor de zaak van het proletariaat hebben bewezen. Over de dictatuur van het proletariaat moet niet eenvoudigweg gesproken worden als over een gangbare ingehamerde formule, doch de dictatuur van het proletariaat moet zoo worden gepropageerd, dat hare noodzakelijkheid aan iedere eenvoudige arbeider, arbeidster, aan soldaten en boeren begripelijk wordt, uit de feiten van het dagelijksche leven, die door onze pers systematisch moet worden beschouwd en dag op dag moet worden gebruikt voor de propaganda.

De periodieke en onperiodieke pers en alle partij-uitgeverij moet volkomen onder de leiding van het partijbestuur gesteld worden, ongeacht de omstandigheid of de partij in haar geheel op het desbetreffende moment wettig of onwettig is. Het is ontoelaatbaar, dat de uitgeverij hare autonomie misbruikt en een politiek voert, die met de politiek der partij niet geheel in overeenstemming is.

In de kolommen van de pers, in volksvergaderingen, in coöperaties – overal waar de aanhangers der 3e Internationale zich toegang verschaffen, is het noodzakelijk, niet slechts de bourgeoisie, maar ook haar handlangers, de reformisten van alle schakeeringen, systematisch en onbarmhartig te brandmerken.

2. Elke organisatie, die tot de Communistische organisatie wil toetreden, moet direct en stelselmatig uit alle meer of minder verantwoordelijke posten der arbeidersbeweging (partij, organisatie, redacties, vakverenigingen, parlamentsfracties, coöperaties en gemeenteraden) de *reformistische* en *centrumsmenschen* verwijderen en ze door *betrouwbare communisten* vervangen, zonder er zich om te bekommeren, dat het vooral in het begin eenvoudige arbeiders uit de massa zullen zijn, die de plaatsen van de “ervaren” opportunisten zullen moeten innemen.

3. Bijna in alle landen van Europa en Amerika is de klassenstrijd de faze van den burgeroorlog ingetreden. Onder dergelijke omstandigheden kunnen de communisten geen vertrouwen stellen in de burgerlijke wettigheid. Zij zijn verplicht overal naast de wettige, een illegale organisatie-instelling te stichten, die op beslissende momenten de partij behulpzaam zal zijn om haar plicht tegenover de revolutie te vervullen. In alle landen waar de communisten ten gevolge van den staat van beleg en door uitzonderingswetten niet in staat zijn al het werk op legale wijze te verrichten, is het beslist noodzakelijk, het legale met het illegale werk te verbinden.

4. De plicht om de communistische ideeën te verbreiden, legt de bijzondere verplichting op, om een krachtige systematische propaganda in het leger te voeren.

Waar deze agitatie door de uitzonderingswetten wordt verboden, dient ze illegaal te worden uitgevoerd. Dit werk te verwaarloozen is hetzelfde als de revolutionaire plicht te verzaaken, wat niet verenigbaar is met het lidmaatschap der 3e Internationale.

5. Een systematische en stelselmatige agitatie op het platteland is noodzakelijk. De arbeidersklasse is niet in staat te overwinnen, als ze niet de landarbeiders en minstens een deel der arme boeren op hare zijde heeft, terwijl ze door haar politiek de neutraliteit van een deel der dorpsbevolking heeft te bewerkstelligen.

Het communistisch werk op het platteland verkrijgt op dit moment groote beteekenis. Dat moet voornamelijk met hulp van de revolutionaire, communistische arbeiders van stad en land, die met het platteland in contact staan, worden verricht. Deze arbeid te verwaarloozen of hem over te laten aan onbetrouwbare, half-reformistische elementen, beteekent, dat men afziet van de proletarische revolutie.

6. Iedere partij, die wenscht toe te treden tot de 3e Internationale, is verplicht niet slechts het openlijke sociaal-patriottisme, maar ook de onoprechtheid en de huichelachtigheid van het sociaal-pacifisme te ontmaskeren: de arbeiders stelselmatig voor oogen te stellen, dat zonder revolutionaire omverwerping van het kapitalisme, geenerlei internationale scheidsgerichten, geenerlei overeenkomst over beperking der oorlogstoerusting, geenerlei "democratische" hervorming van den Volkenbond in staat zal zijn imperialistische oorlogen te verhinderen.

7. De partijen die wenschen toe te treden tot de Communistische Internationale, zijn verplicht *volkomen te breken met het reformisme* en met de politiek van het "centrum" en ze hebben tot plicht dit te propageeren in de ruimste mate onder de leden. Anders is een consequente politiek niet mogelijk.

De Communistische Internationale eischt onverbiddelijk en onvoorwaardelijk deze breuk binnen zoo kort mogelijken tijd. De Communistische Internationale neemt er geen genoegen mede, dat algemeen erkende opportunisten gelijk ze worden gerepresenteerd door Turati, Kautsky, Hilferding, Hillguit, Longuet, Macdonald, Moligliani en anderen, als leden der 3e Internationale worden beschouwd. Dit zou slechts er toe leiden dat de 3e Internationale in hooge mate zou gaan gelijken op de overleden 2e Internationale.

8. In de kwestie der koloniën en der onderdrukte natiën is een bijzonder omljnd en duidelijk standpunt der partijen in die landen noodig, wier bourgeoisie in het bezit is van koloniën en andere naties onderdrukt. Elke partij, die in de 3e Internationale wenscht aangesloten te zijn, is verplicht, de misdaden van "hare" imperialisten te ontmaskeren en elke vrijheidsbeweging niet slechts door woorden, maar ook door daden te ondersteunen, zij moet de verjaging van hare landgenooten-imperialisten uit deze koloniën bevorderen en in de harten der arbeiders van haar land een werkelijk broederlijke verhouding tot de arbeidende bevolking der koloniën en tot de onderdrukte massa's tot stand brengen en onder de troepen van haar land een systematische agitatie voeren.

9. Elke partij, die zich bij de Communistische Internationale wenscht aan te sluiten, moet systematisch en volhardend een communistische propaganda binnen de vakverenigingen,

arbeiders- en bedrijfsraden, coöperaties en andere massale organisaties der arbeiders voeren. Het is noodzakelijk om binnen deze organisaties Communistische Cellen te vormen, die door voortdurend en volhardend werk, de vakverenigingen etc. voor de zaak van het Communisme moeten winnen. De cellen zijn verplicht bij hun dagelijkschen arbeid overal het verraad der sociaal-patriotten en de wankelmoedigheid van het "centrum" te ontmaskeren. De communistische cellen moeten aan de Partij in haar geheel ondergeschikt zijn.

10. Iedere partij die bij de Communistische Internationale is aangesloten, is verplicht een hardnekkigen strijd te voeren tegen de Amsterdamsche "Internationale" der gele vakbonden. Zij moeten de arbeiders, georganiseerd in de vakverenigingen, overtuigen van de noodzakelijkheid om met de gele Internationale van Amsterdam te breken. Met alle middelen moet de Partij de ontstane Internationale Raad der Roode Vakbonden, die zich bij de Communistische Internationale aansluiten, ondersteunen.

11. Partijen die zich bij de 3e Internationale willen aansluiten, zijn verplicht de leden van de parlementaire fracties te herkeuren, alle niet volkomen betrouwbare elementen uit de fracties te werpen, deze fracties niet slechts met het woord, maar ook met de daad aan het Partijbestuur ondergeschikt te maken. Van ieder Communistisch parlamentslid moet worden geëischt dat hij zijn geheele werk aan een werkelijk revolutionaire propaganda en agitatie wijdt.

12. De bij de Communistische Internationale aangesloten Partijen, moeten op den grondslag van de democratische centralisatie worden opgebouwd. In het huidige tijdperk van den verscherpten burgeroorlog zal de Communistische Partij eerst dan in staat zijn haar taak te vervullen, als zij zoo sterk mogelijk gecentraliseerd is en er binnen haar rijen een ijzeren discipline heerscht en als haar partijkern, gedragen door het vertrouwen van de leden met de macht, autoriteit en de verst gaande bevoegdheden is voorzien.

13. De Communistische Partijen van de landen waarin de Communisten hun werk legaal verrichten, moeten van tijd tot tijd zuiveringen (nieuwe registraties) van het ledental hunner organisaties tot stand brengen, teneinde de Partij van de zich ingedrongen hebbende kleinburgerlijke elementen systematisch te zuiveren.

14. Elke Partij die tot de Communistische Internationale wenscht te behooren, is verplicht iedere Sowjet-Republiek in haar strijd tegen de contra-revolutionaire krachten de meest verstrekkende hulp te verleenen. De Communistische Partijen moeten een ondubbelzinnige propaganda voeren om het transport van krijgsvoorraden naar de vijanden der Sowjet-Republieken te verhinderen; verder moeten zij onder de troepen, die uitgezonden worden om arbeiders-republieken te worgen met alle middelen, legale of illegale propaganda voeren.

15. Partijen, die tot nu toe hun oude sociaal-democratische programma's hebben behouden, zijn thans verplicht binnen den kortst mogelijken tijd dit program te veranderen en overeenkomstig de bijzondere verhoudingen van hun land een nieuw Communistisch program in den zin der besluiten van de Communistische Internationale op te stellen. In den regel moet het program van elke tot de Communistische Internationale behorende Partij door

het gewone congres van de Communistische Internationale of door haar Uitvoerend Comité worden bevestigd. In geval dat het program van de een of andere partij door het Uitvoerend Comité niet wordt bekrachtigd, heeft de betreffende Partij gelegenheid om zich op het congres van de Communistische Internationale te beroepen.

16. Alle besluiten der congressen van de Communistische Internationale, evenals alle besluiten van het Uitvoerend Comité zijn bindend voor alle bij de Communistische Internationale aangesloten partijen. De Communistische Internationale, die werkt onder de verhoudingen van den scherpsten burgeroorlog, moet veel meer gecentraliseerd worden opgebouwd dan dit bij de Tweede Internationale het geval was. Daarbij moeten, zooals vanzelf spreekt, de Communistische Internationale en haar uitvoerend Comité bij al haar werkzaamheden rekening houden met de meest verschillende verhoudingen waaronder de verschillende partijen moeten strijden en arbeiden en besluiten van algemeene geldigheid slechts voor die kwesties nemen, waarvoor zulke besluiten mogelijk zijn.

17. In samenhang hiermee moeten alle Partijgenooten die bij de Communistische Internationale zijn aangesloten, hun naam veranderen. Elke Partij, die tot de Communistische Partij wil behooren, moet den naam dragen van: Communistische Partij van het betreffende land (sectie van de Communistische Internationale). De naamkwestie is niet een formeele, maar een politieke kwestie van groote betekenis. De Communistische Internationale heeft de geheele burgerlijke maatschappij en alle gele sociaal-democratische partijen den oorlog verklaard. Het is noodzakelijk, dat voor ieder eenvoudig werker het onderscheid tusschen de Communistische Partijen en de oude officieele “sociaal-democratische” en “socialistische” Partijen die het vaandel van de arbeidersklasse hebben verraden, duidelijk is.

18. Alle leidende persorganen der Partijen van alle landen zijn verplicht, alle gewichtige officieele documenten van het Uitvoerend Comité der 3e Internationale te publiceren.

19. Alle Partijen, die tot de Communistische Internationale behooren of dien wensch te kennen hebben gegeven, om zich bij haar aan te sluiten, zijn verplicht zoo snel mogelijk, doch uiterlijk 4 maanden na het Tweede Congres van de Communistische Internationale een buitengewoon congres bijeen te roepen om al deze voorwaarden te onderzoeken. De Partijbesturen moeten er voor zorgen, dat alle plaatselijke organisaties met de besluiten van het Tweede Congres van de Communistische Internationale bekend worden.

20. De Partijen, die zich thans bij de Communistische Internationale wenschen aan te sluiten, maar die hun vroegere tactiek nog niet radicaal hebben veranderd, moeten vóór hun aansluiting bij de Communistische Internationale er voor zorgen, dat minstens drie kwart van de leden van het Partijbestuur en van alle gewichtige partij-instellingen uit partijgenooten bestaan, die zich voor het Tweede Congres der Derde Internationale openlijk hebben uitgesproken. Uitzonderingen kunnen worden toegestaan onder bekrachtiging van het Uitvoerend Comité van de Derde Internationale. Het Uitvoerend Comité van de Communistische Internationale heeft het recht ook voor de in 17 genoemde vertegenwoordigers der Centrumrichting uitzonderingen te maken.

BIJLAGE 3

21. De partijleden, die de door de Communistische Internationale opgestelde voorwaarden en stellingen principieel afwijzen, moeten uit de Partij worden gestoten. Hetzelfde geldt ook voor de afgevaardigden naar het buitengewone congres.

Bron: *de Tribune*, 11 november 1920

Bijlage 4

Bijeenkomsten Komintern en RVI

Komintern

wereldcongressen

2–6 maart 1919	eerste congres
19 juli – 7 augustus 1920	tweede congres
22 juni – 12 juli 1921	derde congres
5 november – 5 december 1922	vierde congres
17 juni – 8 juli 1924	vijfde congres
17 juli – 1 september 1928	zesde wereldcongres

plena EKKI

24 februari – 4 maart 1922	eerste Erweiterte Exekutive
7–11 juni 1922	tweede Erweiterte Exekutive
12–23 juni 1923	derde Erweiterte Exekutive
12–13 juli 1924	vierde Erweiterte Exekutive
21 maart – 6 april 1925	vijfde Erweiterte Exekutive
17 februari – 15 maart 1926	zesde Erweiterte Exekutive
22 november – 16 december 1926	zevende Erweiterte Exekutive
18–30 mei 1927	achtste Erweiterte Exekutive
9–25 februari 1928	negende Erweiterte Exekutive
3–19 juli 1929	tiende Erweiterte Exekutive

RVI

congressen

3–19 juli 1921	eerste congres
19 november – 2 december 1922	tweede congres
8–21 juli 1924	derde congres
17 maart – 3 april 1928	vierde congres
15–30 augustus 1930	vijfde congres

bijeenkomsten Zentralrat

20–23 juli 1921	eerste Zentralrat
17 februari – 5 maart 1922	tweede Zentralrat
25 juni – 2 juli 1923	derde Zentralrat
9–15 maart 1926	vierde Zentralrat
4 april 1928	vijfde Zentralrat
15–24 december 1929	zesde Zentralrat

Lijst van afkortingen

AAS	Anglo-Amerikanisches Ländersekretariat
ARA	Algemeen Rijksarchief
BCS	Bond van Christen-Socialisten
BJC	Bond van Jonge Communisten
BKSP	Bond van Kommunistische Strijd- en Propagandaclubs
BVD	Binnenlandse Veiligheidsdienst
CID	Centrale Inlichtingendienst
CGTU	Confédération Générale du Travail Unitaire
CJB	Communistische Jeugdbond (De Zaaier)
CPCh	Communistische Partij China
CPGB	Communist Party of Great Britain
CPH	Communistische Partij Holland
CPH-CC	Communistische Partij Holland-Centraal Comité
CPN	Communistische Partij in [vanaf 1935; van] Nederland
CPSU	Communistische Partij van de Sovjet-Unie
DNPP	Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen
DDR	Duitse Democratische Republiek
EKKI	Exekutivkomitee der Kommunistischen Internationale
GAA	Gemeentearchief Amsterdam
GAR	Gemeentearchief Rotterdam
GPOe	Gosoedarstvennoje Polititsjeskoje Oepravlenije
GROE	Glavnoje Razvedyvatelnoje Oepravlenije
GUB	Göteborgs Universitetsbibliotek
IAA	Internationale Arbeiders-Associatie
IAH	Internationale Arbeiter-Hilfe
IAMV	Internationale Anti-Militaristische Vereniging
IFTU	International Federation of Trade Unions
IISG	Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis
IKK	Internationale Kontrollkommission
IML	Instituut voor Marxisme-Leninisme
ING	Instituut voor Nederlandse Geschiedenis
IRH	Internationale Rote Hilfe
IPK	Internationales Propagandakomitee
IPKT	Internationales Propagandakomitee der Transportarbeiter
ISB	Internationaal Socialistisch Bureau
ISDV	Indische Sociaal-Democratische Vereniging
ITF	Internationale Transportarbeiders Federatie
IVV	Internationaal Verbond van Vakverenigingen
IWW	Industrial Workers of the World
KAPD	Kommunistische Arbeiter-Partei Deutschlands
KAPN	Kommunistische Arbeiders-Partij in Nederland
KI	Kommunistische Internationale

LIJST VAN AFKORTINGEN

KJI	Kommunistische Jugend-Internationale
Komintern	Kommunistische Internationale
KPB	Kommunistische Partij van België
KPD	Kommunistische Partei Deutschlands
KPDO	KPD-Opposition
KPS	Kommunistische Partei der Schweiz
LFSA	Landelijke Federatie van Sociaal-Anarchisten
LMDC	Letterkundig Museum en Documentatiecentrum
MEB	Mitteleuropäisches Büro
MELS	Mitteleuropäisches Ländersekretariat
NAS	Nationaal Arbeids-Secretariaat
NEP	Nieuwe Economische Politiek
NFT	Nederlandse Federatie van Transportarbeiders
NSV	Nederlands Syndicalistisch Vakverbond
NVV	Nederlands Verbond van Vakverenigingen
OMS	Otdel Mezdoenarodnoj Svjazi
OSP	Onafhankelijke Socialistische Partij
PAS	Plaatselijk Arbeids-Secretariaat
PCF	Parti Communiste Français
PCI	Partito Comunista Italiano
PKI	Partai Kommunist Indonesia
PKI	Perserikatan Kommunist di India
RAC	Revolutionair Arbeiders-Comité
RCP	Russische Communistische Partij
RFB	Rood-Frontstrijdersbond
RGASPI	Rossijski Gosoedarstvenny Archiv Sotsialno-Polititsjeskoj Istorii
RSAP	Revolutionair-Socialistische Arbeiderspartij
RSC	Revolutionair Socialistisch Comité tegen de Oorlog en zijn Gevolgen
RSDAP	Russische Sociaal-Democratische Arbeiderspartij
RSFSR	Russische Socialistische Federatieve Sovjet-Republiek
RSP	Revolutionair-Socialistische Partij
RSV	Religieus Socialistisch Verbond
RSV	Revolutionair Socialistische Vereniging
RTSCHIDNI	Rossijski Tsentr Chranenija i Izoetsjenija Dokumentov Novejszej Istorii
RVI	Rode Vakbonds-Internationale
SAI	Socialistische en Arbeiders-Internationale
SAJO	Sociaal-Anarchistische Jeugd [vanaf 1919: Jongeren]-Organisatie
SAV	Samenwerkende Arbeiders-Verenigingen
SDAP	Sociaal-Democratische Arbeiderspartij
SDB	Sociaal-Democratische Bond
SDP	Sociaal-Democratische Partij
SFIO	Section Française de l'Internationale Ouvrière
SP	Socialistische Partij
SPD	Sozialdemokratische Partei Deutschlands
TUC	Trades Union Congress

LIJST VAN AFKORTINGEN

USPD	Unabhängige Sozialdemokratische Partei Deutschlands
USSR	Unie van Socialistische Sovjet-Republieken
VVVC	Vereniging voor Volks Cultuur
WEB	West-Europäisches Büro
WES	West-Europäisches Sekretariat

